

MOLNÁR & TÁRSA

ÜGYVÉDI IRODA

HÍRLEVÉL 2020. MÁRCIUS

A koronavírus járvány és a jogalkotó állam korlátozó intézkedései által okozott üzemszüneti károk biztosítási fedezettsége – Benyújtották az első kereseteket az USA-ban

1. Bevezető

Louisiana állam egyik helyi bíróságán benyújtották az első keresetet, amely annak megállapítását célozza, hogy az alperes Lloyd's szindikátus perbeli üzemszünet-biztosítási kötvénye fedezetet nyújt a koronavírus járvány és a jogalkotó állam korlátozó intézkedései által a felperesi étteremnek okozott pénzügyi veszteségekre.

A történelmi példák azt mutatják, hogy a biztosítási fedezetkeresés és kötvény értelmezés körében a legkétségbeesettebb és egyúttal legkreatívabb próbálkozásokat a nagy katalizmák hívják életre. Hazánkban is tapasztalható, hogy a koronavírus járvány és az ellene folyó védekezés milyen össztársadalmi károkat okoz és a gazdaság szereplőit miként lehetetleníti el. Egy Louisiana állambeli étterem, miután a kormányzó egyik intézkedése korlátozta az éttermek nyitva tartását, keresetet nyújtott be saját vagyonbiztosítója, a Lloyd's szindikátus ellen [[Cajun Conti, LLC et al. v. Certain Underwriters at Lloyd's London et al.](#), Civ. Dist. Ct. La. (2020)] és annak megállapítását kéri a bíróságtól, hogy a perbe vitt biztosítási kötvény alkalmazásában az éttermi ingatlan közvetlen fizikai károsodásának tekintendő az, hogy az új típusú koronavírus-járvány okozója, a SARS-CoV-2 vírus megtapad az étterem műanyag és fém felületein és csak fertőtlenítéssel távolítható el, mely kiváltja a szindikátus fizetési kötelezettségét az étterem üzemszünet-biztosítási fedezete alapján. Az első COVID-19 per tehát, ahogy az várható volt, egy tipikus „coverage dispute”. Röviden bemutatjuk a kereseti érvelés lényegét, valamint a mögötte húzódó transzatlanti precedenseket, majd pedig egy jellemző hazai kötvényen keresztül

modellezni próbáljuk, hogy egy hasonló kárigénynek mi lenne a hazai megítélése.

2. Tényállás és kereseti érvelés

2.1 Az első COVID-19 per alapjául szolgáló tényállás szerint az Oceana Grill étterem („Felperes”) All Risk vagyonbiztosítási szerződést kötött („AR Szerződés”) az egyik Lloyd's szindikátussal, amely többek között fedezetet nyújt az étterem üzemszünet okozta káira is (*business income losses*). Egy külön kiterjesztés alapján pedig az AR Szerződés kifejezett fedezetet nyújt az üzleti tevékenység hatósági korlátozása által okozott károkra, veszteségekre.

2.2 A Felperes étterme New Orleans városában a Francia Negyedben található, az év minden napján nyitva tart és kb. 500 vendég egyidejű kiszolgálására képes.

2.3 John B. Edwards Louisiana Szövetségi Állam kormányzója 2020. március 13. napjától – egyebek mellett - előírta a 250 főnél több személy egyidejű és egy helyen való kiszolgálását lehetővé tevő éttermek bezárását.

2.4 A perbe vitt AR Szerződés szerint, biztosítási eseménynek minősül minden olyan közvetlen fizikai károsodás (*direct physical loss*), amely a biztosított vagyontárgyban keletkezett, és amellyel összefüggésben a biztosító a fizetési kötelezettségét nem zárta ki.

2.5 A Felperes 2020. március 16. napján nyújtotta be a keresetet¹, amely – egyebek mellett – annak megállapítását kéri az eljáró bíróságtól, hogy az AR Szerződés fedez minden hatóság által elrendelt kényszerű bezárásból eredő kárt, tekintettel arra, hogy a koronavírus biztosított vagyontárgyakon való jelenléte (megtapadása) ezen vagyontárgyak olyan közvetlen fizikai károsodásának minősül, amelyre az AR Szerződés fedezetet nyújt. A kereset szerint az AR Szerződésben nincs olyan kizárás, amely a járványból, pandémiából származó kockázatokat kizárná a fedezetből.

2.6 A Felperes alapvetően a *Widder v. Louisiana Citizens Prop. Ins. Corp.* ügyben² adott korábbi bírói értelmezésre alapítja kereseti érvelését. A hivatkozott ügy tényállása szerint, a felek otthonbiztosítási szerződést kötöttek (*homeowner's policy*), amely alapján a felperes kárigényt támasztott az alperes biztosítótársasággal szemben arra hivatkozással, hogy a tetőtér alkotórészeiben található ólom behatolt és szétterjedt a falakba(n), majd idővel beszennyezte az ingatlan egyéb berendezési tárgyait is. Az ingatlan magas ólom szennyezettségi szintje miatt felperesnek és a családjának ki kellett költöznie a biztosított ingatlanból. A bíróság megállapította, hogy az ólom beszivárgása és szétterjedése az ingatlanba(n), amely azt használhatatlanná és lakhatatlanná tette, a felperes kötvénye alkalmazásában olyan *közvetlen fizikai sérülés*, amelyre a biztosítás fedezetet nyújt.

2.7 A Felperes az általa citált fenti precedens alapján igazoltnak látja, hogy esetében is biztosítási esemény következett be, mert

(i) a biztosított vagyontárgyak koronavírus általi beszennyeződése olyan közvetlen fizikai sérülés az AR Szerződés alkalmazásában, amely helyreállítást igényel, nevezetesen a felületek megtisztítását és fertőtlenítését, és

(ii) sem a pandémia, sem pedig a hatósági korlátozások nem minősülnek a kockázatviselés köréből egyébként kizárt kockázatnak.

2.8 A Felperes keresetének sikere tehát azon múlik, hogy Louisiana állam bíróságai miként fogják értelmezni a *fizikai károsodás* fogalmát és abba beleértik-e az éttermi ingatlan berendezési tárgyainak koronavírus általi beszennyeződését. A *közvetlen fizikai károsodás* transzatlanti bírói gyakorlata nem kifejezetten következetes a kérdésben. A Gregory Packaging ügyben³ a New Jersey Körzeti Bíróság általános jelleggel értelmezte a *közvetlen fizikai károsodás* fogalmát, mely szerint az nem más, mint „a biztosított vagyontárgy szerkezetének jól megkülönböztethető, kimutatható és fizikai megváltozása”.⁴ Az ítéletben megállapításra került, hogy az ammónia egy olyan veszélyes légnemű anyag, amely adott esetben lakhatatlanná teheti az ingatlant, ezért a biztosítási kötvény alkalmazásában ez az ingatlan közvetlen fizikai károsodásának minősülhet.⁵ Egy másik ügyben ugyanakkor a bíróság úgy foglalt állást, hogy az éttermet nem érte közvetlen fizikai károsodás azáltal, hogy a közeli útépítés okozta porszennyeződés folyamatosan az étterembe jutott, ugyanis az egyszerű takarítással eltávolítható volt.⁶ A transzatlanti judikatúra megosztottsága mindenképpen bizonytalanságot jelent a koronavírus okozta üzemszüneti károk biztosítási fedezettségé miatt indult perek sikerkilátási esélyeit illetően.⁷

¹ *Cajun Conti, LLC et a. v. Certain Underwriters at Lloyd's London et al.*, Civ. Dist. Ct. La. (2020). Nem sokkal a tárgyalat keresetet követően újabb kettő COVID-19 keresetet nyújtottak be az Egyesült Államokban: az egyiket a rezervátumaik adómentes területén kaszinókat üzemeltető Chickasaw és Choctaw indián törzsek indították a Lloyd's és további biztosítók ellen, míg a másikat a Napa völgyben éttermet (Bouchon Bistro) üzemeltető francia sztár séf, Thomas Keller indította a Hartford Fire Insurance Co. ellen.

² *Widder v. Louisiana Citizens Prop. Ins. Corp.*, 82 So. 3d 294 (La. Ct. App. 2011)

³ *Gregory Packaging, Inc. v. Travelers Property and Casualty Company of America* Civ. No. 2:12-cv-04418 (WHW) (CLW)

⁴ „a distinct, demonstrable, and physical alteration of a property's structure”

⁵ Hasonlóan a tágabb értelmezést fogadták el a bíróságok a következő esetekben: *Wakefern Food Corp. v. Liberty Mut. Fire Ins. Co.*, 406 N.J. Super. 524, 543 (App. Div. 2009); *Farmers Ins. Co. v. Trutanich*, 858 P.2d 1332 (Or. Ct. App. 1993); *Essex v. BloomSouth Flooring Corp.*, 562 F.3d 399, 406 (1st Cir. 2009)

⁶ *Mama Jo's, Inc. v. Sparta Ins. Co.*, 17-CV-23362-KMM, 2018 WL 3412974, at *9 (S.D. Fla. June 11, 2018); hasonlóan a szűkebb értelmezést fogadták el: *Universal Image Prods. v. Chubb Corp.*, 703 F. Supp. 2d 705 (E.D. Mich. 2010); *Newman Myers Kreines Gross Harris P.C. v. Great N. Ins. Co.*, 17 F.Supp.3d 323, 330 (S.D.N.Y 2014)

⁷ A szennyező anyagok és a közvetlen fizikai károsodás egyesült államokbeli bírósági gyakorlatának alapos bemutatásához lásd bővebben: *Richard P. Lewis, Nicholas M. Insua*: Business Income Insurance Disputes, Aspen Publishers Online, 2012, 2-48. – 2.68.o.

3. A hazai helyzet modellezése

3.1 Magyarország Kormánya a 40/2020. (III. 11.) számú kormányrendelettel az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdet ki 2020. március 12. napjával. Az így bevezetett rendkívüli jogrendben további kormányrendeletek születtek, amelyek – egyebek mellett - alapvetően korlátozzák az egyének szabad mozgáshoz, illetve a cégek szabad vállalkozáshoz való alkotmányos alapjogát. A teljesség igénye nélkül néhány korlátozás:

(i) a kereskedelmi tevékenységet folytató üzletekben 15.00 óra után 06.00 óráig az ott foglalkoztatottak kivételével tartózkodni tilos;

(ii) a vendéglátó üzletben 15.00 óra után 06.00 óráig az élelmiszer elvitelre történő megrendelése és átvétele, valamint a vételár megfizetése céljából és időtartamára korlátozódnak megengedett csak a tartózkodás;

(iii) a zárt helyen vagy a nem zárt helyen tartott rendszeres zenés, táncos rendezvények helyszínén tartózkodni tilos;

(iv) az ott tartózkodók létszámától függetlenül, az ott foglalkoztatottak kivételével tilos a látogatása a színház, tánc- és zeneművészeti eseménynek, a mozinak, a muzeális intézménynek, a könyvtárnak, közművelődési intézménynek, közösségi színtérnek.

3.2 Nyilvánvaló, hogy a rendkívüli jogrend keretében bevezetett korlátozó intézkedések jelentős károkat okoztak és okoznak a továbbiakban is a gazdaság szereplőinek, akik közül biztosra vehető, hogy sokan már felkérték biztosítási alkuzaikat és/vagy jogi tanácsadóikat annak alapos vizsgálatára, hogy biztosítási szerződéseik bármelyike fedezetet nyújt-e a pandémia által közvetlenül vagy közvetve okozta károkra, pénzügyi veszteségekre. A gazdasági élet szereplői – bizonyos üzemméret felett - jelentős számban rendelkeznek ún. üzemszünet-biztosítási szerződéssel (*business interruption insurance*), amelyet a hazai biztosítási piacon számos biztosítótársaság kínál.

3.3 Az üzemszünet biztosítás tárgya nem valamely dolog, hanem a vagyonbiztosítás által fedezett

vagyontárgy sérülése, megsemmisülése miatt felmerülő üzemszüneti veszteség, költség, amely az üzemszerű működés helyreállításáig következik be. A hazai piacon elérhető üzemszünet-biztosítási szerződések csak az alapul szolgáló vagyonbiztosításokkal együtt és csak ugyanannál a biztosítónál köthetők meg.⁸

3.4 A továbbiakban az egyik hazai vezető biztosítótársaság konkrét üzemszünet-biztosítási termékének szerződési feltételei alapján teszünk egy kísérletet annak modellezésére, hogy egy hazai biztosított ilyen – amúgy a szokásos szerződési gyakorlatnak megfelelő - kötvényfeltételek mellett számíthatna-e arra, hogy a pandémia elleni védekezés körében hozott hatósági korlátozások következtében elszenvedett üzemszüneti veszteségeire az üzemszünet-biztosítási szerződése fedezetet nyújt?

3.5 A vizsgált üzemszünet-biztosítási termék is kiegészítő jellegű, azaz akkor köthető meg, ha az üzemszünet biztosítással biztosított fél az adott biztosítónál érvényes alap vagyonbiztosítási fedezettel rendelkezik, vagy ezeket együttesen köti. Biztosítási eseménynek minősül

„az alapbiztosításban meghatározott biztosítási esemény bekövetkezése miatt vagy azzal közvetlen okozati összefüggésben bekövetkezett üzemszünet, ha

(i) az alapbiztosításban meghatározott biztosítási esemény az alapbiztosítással fedezetbe vont és az alapbiztosításban meghatározott kockázatviselési helyen lévő vagyontárgyakban következett be, és

(ii) az alapbiztosításban meghatározott biztosítási esemény alapján a biztosító szolgáltatás teljesítésére köteles”.

3.6 A vizsgált üzemszünet-biztosítási termékhez kapcsolódó alapbiztosítás („All Risks” vagyonbiztosítás) alapján biztosítási eseménynek minősül

*„a biztosított vagyontárgyaknak balesetszerűen – előre nem látható okból, véletlenül, váratlanul, külső behatás miatt – bekövetkező olyan **közvetlen fizikai károsodása**, amely a vagyontárgy rendeltetésszerű használata érdekében szükségessé teszi a károsodott **vagyontárgy javítását, helyreállítását**, illetőleg melynek kapcsán szükségessé válik a vagyontárgy pótlása, és amellyel kapcsolatban **a biztosító kártérítési kötelezettségét nem zárta ki.**”*

⁸ <https://mabisz.hu/wp-content/uploads/2018/09/T%C3%A1j%C3%A9sz%C3%A1l>

[kozat%C3%B3-az-%C3%BCzemsz%C3%BCnet-biztos%C3%ADt%C3%A1sr%C3%B3l-honlapra.pdf](https://mabisz.hu/wp-content/uploads/2018/09/T%C3%A1j%C3%A9sz%C3%A1l)

3.7 Annak megállapításához, hogy a vizsgált kötvényfeltételek alkalmazásában a koronavírus biztosított vagyontárgyakon való jelenléte *közvetlen fizikai károsodásnak* minősül-e (amennyiben bizonyítható egyáltalán, hogy ilyen vírusfertőzöttség a biztosított létesítményben, annak berendezési tárgyain, gépsorain stb. jelen volt), és az amiatt szükséges fertőtlenítés *helyreállítás-e*, egyéb meghatározás hiányában a Ptk. értelmezési szabályai alkalmazandók. A Ptk. 6:8. § /1/ bekezdése alapján a jognyilatkozatokat úgy kell értelmezni, ahogyan azt a címzettnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset összes körülményére tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett.

3.8 Amennyiben az eljáró bíróság el is fogadná, hogy a biztosított vagyontárgyakon megtelepedett kórokozók jelenléte *közvetlen fizikai károsodásnak*, a fertőtlenítés pedig *helyreállításnak* minősül, azaz megvalósult az alapbiztosítás szerinti biztosítási esemény, úgy meg kell állapítani, hogy a vizsgált biztosítási feltételek alábbi két kizárásának bármelyike alkalmas arra, hogy az alapján a biztosító jogszerűen elutasítsa a new orleans-i étterem tulajdonosáéhoz hasonló kárigényeket:

(i) az alapbiztosítás szerint nem minősül biztosítási eseménynek a szennyeződés, **mikroorganizmus, fertőzés**, korhadás, toxikus hatású penészedések, gombásodások és hatásai, továbbá

(ii) az üzemszünet biztosítás feltételei szerint a biztosító nem téríti meg azokat az üzemszüneti veszteségeket és költségeket, amelyek a) **hatóságilag elrendelt** építési vagy helyreállítási tilalom, **üzemkorlátozás** következményei, vagy b) a kockázatviselési helyszín megközelíthetlensége miatt merültek fel **ideértve a hatósági korlátozásokat** is.

3.9 A fenti gondolatkísérlettől függetlenül természetesen minden egyes esetben csak a vonatkozó általános- és külön szerződési feltételek és záradékok konkrét megfogalmazásai, valamint az eset egyedi körülményei alapján lehet felelős állásfoglalást tenni abban a kérdésben, hogy a biztosítás fedezetet nyújt-e a koronavírus által közvetlenül, illetve a koronavírus elleni küzdelem által közvetve okozott károokra és veszteségekre.

Amennyiben a hírlevelekben bemutatott témák bármelyikéről további információkat szeretne kapni, szíveskedjen a megadott elérhetőségek valamelyikén közvetlenül kapcsolatba lépni kollégánkkal.

Dr. Molnár István
Partner, ügyvéd
T: +36 1 288 0839
F: +36 1 270 3379
E: istvan.molnar@molnarlawfirm.hu
W: www.insuranceblog.hu

A jelen hírlevélben foglalt információk és vélemények a teljesség igénye nélkül, tájékoztató jelleggel kerültek kialakításra, szükségszerűen általánosítanak és semmilyen körülmények között sem tekinthetők jogi tanácsadásnak. A hírlevél célja, hogy olyan témákra és kérdésekre világítson rá, amelyek az iroda ügyfelei számára érdekesek és hasznosak lehetnek.

© MOLNÁR & TÁRSA ÜGYVÉDI IRODA 2019